

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Magyar édesvízi halhatározó. *Dr. Unger Emil.* — A csali a pisztránghorgászatnál. *U.* — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: Egy régi és egy új história. *SMJ.* — Hivatalos árjegyzések. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Gömöri felső sajtóvölgyi halászati társulat* üzemtervét f. évi 63,707/II. B. 2. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Magyar édesvízi halhatározó.

Írta: *Unger Emil dr.*

Tájékoztató a „halhatározó” használatához.

Tizenhatsz esztendő múlt el azóta, hogy néhai *Kohaut Rezső* tanár a „*Halászat*” első évfolyamában „*Halaink*” címmel megkezdte a magyar édesvízi halfauna népszerű ismertetését abból a célból, „*hogy az, a ki vagy hivatalból, vagy pedig kedvtőlésből a halakkal foglalkozik, egy-egy kérdéses fajra biztosan és könnyen ráismerhessen*”. „Nemcsak a halászember — írja tovább már elhunyt ichthyológusunk — de a tanító, tanár, vadász, gazda, vagy bárki is, kinek valami dolga akad halakkal, egyszer-másszor oly fajra fog bukkanni, melyet pusztán ránézésre nem ismer rögtön fel, vagy melyet biztosan más hasonló fajtól nem tud megkülönböztetni. Ily esetekben hová fordul, mily könyvet lapozzon?

Igaz ugyan, hogy Középeurópa édesvízi halai *Heckel* és *Kner*, valamint *Siebold* és más tudósok munkáiban legrészletesebben le vannak írva, de eltekintve attól, hogy ezeknek munkái drágák, nehezen hozzáférhetők és a mi céljainknak nagyon is részletesek, idegen nyelven is vannak írva. Magyar nyelven újabb időben csak *Herman Ottó*: „*A Magyar Halászat Könyve*” jelent meg, melyben hazánk halfaunája részletesen van ismertetve. De mint a *Magy. Kir. Természettudományi Társulat* könyvkiadóvállalatának egyik kötete, ez a kitűnő munka sincsen oly széles körökben elterjedve, mint

a hogy ez kívánatos volna. Mindezeknél fogva azt hiszszük tehát, hogy tisztelt olvasóinknak jó szolgálatot teszünk, ha e lap hasábjain, több folytatásban, végig haladunk hazánk halfaunájának ismertetésén, mert az egyes folytatásoknak megőrzésével és azok összegyűjtésével mindenki könnyűszerrel juthat hazánk teljes halfaunájának ismeretére.”

Ez idézett szavak tizenhatsz esztendővel ezelőtt teljesen megokolták *Kohaut Rezső* tanár vállalkozását, a melynek meg is felelt: a *Halászat* három első évfolyamában folytatólagosan, népszerű modorban, de azért a tudomány akkori állásának megfelelően, ismertette Magyarország összes édesvízi halait. Néhány évvel később, 1905-ben pedig — ugyancsak *Kohaut Rezső* átdolgozásában és fordításában — megjelent a „*magyar Brehm*” VIII.-ik kötete is, mely a halakról szól s melyben a hazai édesvízi halak különös figyelemben részesültek. Magyarország édesvízi halait tehát úgy az arravaló szaklapban, mint egyáltalában a művelt közönségnek való illusztrált könyvkiadóvállalatban tizenhatsz, illetőleg tizenhárom évvel ezelőtt, megfelelő módon ismertették. Ha tehát jelen kis munkámmal én is a hazai édesvizekben élő halak népszerű ismertetését tűzöm ki feladatombul, úgy legelőször is meg kell mondanom, hogy miért teszem ezt, mivel látszólag oly feladat végzésére vállalkozom, a mely feladatot nem is nagyon régen más valaki már sikerrel megoldott. Ámde éppen az említett hasonló célú művek megjelenése óta a hazai ichthyológia terén sok minden történt. Nem én állapítom meg ezt most először, hanem *Vutskits György dr.* írja „*A magyar halászat és ichthyológia története az utolsó 25 év alatt*” cz. s az *Állattani Közlemények jubiláris számában*, 1916.-ban megjelent értekezésében, melyet elolvasva, bárki meggyőződhetik arról, hogy mindazok a munkák, — akár tudományosak, akár népszerűek — melyek ezideig megjelentek és hazai

édesvízi halaink összes fajait és azok életmódját *összefoglalóan* ismertetik, *szükségképpen elavultak*, mert *egyrészt hiányosak*, vagyis az újabban meghonosodott fajokat meg sem említik még, másrészt egyes fajokról oly adatokat tartalmaznak, melyeket a tudomány haladása megczáfolt. Ez már magában véve is teljesen elegendő arra, hogy jelen munkám a napvilágra igényt tarthasson, de megírására még sokkal inkább készettek egyéb okok.

Az említett magyarnyelvű munkák közül ugyanis tulajdonképpen *egyik sem halhatározó*,*) mert nincsenek bennök meghatározó-táblák, melynek segítségével bármely hazai halfaj nevét *rövid idő alatt*, csekély fáradtsággal, bárki megtalálhassa, a nélkül, hogy a többi halfajok hosszú leírásai között keresgéljenie, azokat olvasnia kellene, hogy végre köztük az igazira ráakadjon. Idegen nyelven írott halhatározó van elég, ámde ezek, bármily kitudók is, nekünk nem felelnek meg, nemcsak azért, mert idegen nyelvűek, hanem legfőképpen azért, mert *nem a magyar halakat tárgyalják*. Hazánkban ugyanis élnek olyan halak is, a melyek pl. Németországban nem fordulnak elő, viszont ott élnek olyan fajok, melyek nálunk ismeretlenek. Nekünk pedig éppen a magyarországi halfauna ismeretére van szükségünk elsősorban; sem többre, sem kevesebbre. Leginkább ezért támadt az a gondolatom, hogy jelen kis munkát megírjam és pedig akkor szántam rá magamat, midőn az Országos Halászati Egyesületben *Répássy Miklós* indítványára

*) Hazai irodalmunkban csak egyetlen olyan halászati munka van, melyben halhatározó táblázatot találunk. Ez *Kriesch János: Halak* című kis műve, mely 1876-ban jelent meg a Szt. István-Társulat kiadásában, mint a „Házi könyvtár” XXII. kötetének II. része (Hasznos és kártékony állatainkról). A 149 oldalas népszerű könyvecske meghatározó táblája 9 oldalra terjed, de részben hiányos, részben elavult. E negyvenkét éves magyar halászati könyvecskének egyébként is ma már csak irodalomtörténeti értéke van.

1916.-ban megalakult a Halrajzi Bizottság, melynek feladata hazánk halfaunájának beható tanulmányozása. Magyarország egész halrajzának kutatása, megismerése, Ehhez az évek, sőt évtizedek munkáját igénylő célunkhoz úgy jutunk közelebb és közelebb, ha minél többen végezzük a munkát, ha a Halrajzi Bizottság szakembereinek erre a célra alkalmas munkatársakat sikerül szereztetniük, nagyszámú érdeklődőket az ország minden részében. Arra, hogy a mi szép, de igen nagy feladatunknak megoldásában valaki segítőtársunk legyen, *mindenki alkalmas*, a ki halaink iránt komolyan érdeklődik, legyen az természetkedvelő serdültebb iskolai tanuló, vagy felnőtt sporthorgász, halász, haltenyésztő, vagy halkereskedő, vagy *bármily foglalkozású egyén*, ha csak kedvet érez magában ehhez. Szakértelem, előzetes nagyobb tanulmány, az állattanban való jártasság nem szükséges feltétel, mert ebben a kis műben olyan segéd-*szközt* igyekezem az olvasó kezébe adni, melynek birtokában az összes okvetlenül szükséges előzetes tudnivalókat minden nehézség nélkül elsajátítja, ha az alább következő *„Általános tudnivalókat”* egyszer *figyelmesen* átolvassa. Ha ez megtörtént és hazai édesvízi hal akad kezébe, az *I. táblázat* használatával először is megtudhatja, hogy a kérdéses hal a halak rendszerében milyen családnak a tagja. Ha ezt az első táblázatot a *hallal kezében* figyelmesen elolvassa és eközben a római számok és betűk utalásait követve, már biztosan eldöntötte, fellapozhatja az illető halcsalád táblázatát. Itt ismét római és arabs számok és betűk igazítják útba a kíváncsi olvasót a halpéldányon látható ismertetőjegyek alapján addig, a míg figyelmesen haladva, *a halat folyton szem előtt tartva*, rátalál arra a *nemre* (genuszra) a melybe a hal tartozik, esetleg több más közeli rokonságával együtt. Ha ezt is kikereste, akkor esetleg máris megvan a hal neve, mert sokszor úgy van, hogy egy nembe csak egy (hazai) faj tartozik. Ha ellenben az

Egy régi és egy új história.

A „Halászat” számára leírta: *SMJ.*

I. A nagyrévi nagy harcsa.

Az 1880-as években édesapám tiszai halászati bérleteihez tartozott a nagyrévi halászat is. A község közvetlen a Tisza mentén fekszik; az asszonyok a nyári ruhamosást a Tiszában végezték; ilyen alkalommal, úgy aratás idején, elterjedt a hír, hogy a mosóhely körül egy nagy harcsa tartózkodik. Ez a szörnyeteg minden héten egyszer-kétszer megdézsmálja a fiatal kacsákat és a libákat; sőt azt is látták a mosó asszonyok, hogy rendszeresen délután 5—6 óra között bukkan fel a vízből és oly nagy a feje, akár egy fáskosár. A további hírek már úgy szóltak, hogy a harcsa július hónapban már nemcsak a kacsákat és libákat pusztítja, hanem még a ruhát is kikapja a mosó asszonyok kezéből; végül pedig egy fürdőző gyereket is megtámadott. No, ez már sok volt! A nagyrévi jegyző szenvedélyes vadász volt; elhatározta hát, hogy ha halászaink nem fogják meg a harcsát, ki már emberhúsrá is éheznek, majd végez ő véle, hogy többé fürdőző gyerekekre nem fog a foga fájni. Pontosabban a legpontosabb chronométernél, ott volt a jegyző a Tiszaparton, minden nap öt órakor, hátultöltő fegyverével és külön e célra készített patronokkal: 5 gr. puskapor és négy darab ficzkó egy-egy lövedékben! Múltak a napok, a napokból lett egy hét, de biz a ravasz nagy harcsa soha sem bukkant akkor fel, a mikor a jegyző uram leste. Hanem vagy előbb,

vagy utóbb. Egy hét után nem csoda, hogy a jegyző uram türelme elfogyott, abba hagyta a harcsa-lest és kezdett a harcsában kételkedni. A mire én különben mindjárt mondtam, hogy nem lehet gaz. De alig hogy nekem hitt, ismét egy fényes bizonyítékról szólt a hír. Egy vízfordó kocsi, hogy beállt a vízbe, ugyanakkor felcsapott a nagy harcsa; úgy megijedtek tőle a lovak, hogy a vízből kirohantak és a kocsit felfordulva vonzólták maguk után; szegény kocsis maga a kocsi alá került és súlyosan megsebesült. „No komám!” szól a jegyző hozzám, „hát mit szólsz ehhez?” Hát nem szólhattam egyebet, minthogy mégsem hiszek a nagy harcsában. Halászaim az első hírre ott halászgattak majd egy hétig, aztán azok is kacagtak a harcsa histórián.

„No komám, ez sem áll. Itt van a te embered, az öreg Boros, meg a fia. Hát miért rakják akkor azok oly szorgalmasan ki a csapó-horgot minden nap, ha nem hisznek a nagy harcsában? Sőt többet mondok, ők maguk is látták akárhányszor. Küldjed csak meg-e egyszer ide a hálós halászokat, meglátod, hogy megfogják; most már nagyon ide szokott ez a czápa!”

Nem tehettem mást, megígértem, hogy másnap ott lesznek a halászok. Okécskén az öreg Séra János bácsi volt a halászgazda; neki szóltam, hogy menjenek el a lapcsolóval délután Nagyrev alá és halászgassanak ott a harcsára. Az öreg a szemem közé nevetett: „Hát az úr hisz a nagy harcsa komédiában?” Mondtam, hogy bizony én nem hiszek benne, de megígértem, hogy odaküldök halászni, hát a szavamat be akarom váltani.

illető nembe tartozó több rokonfaj él hazánk édesvizeiben, akkor utalást talál az illető *nem* táblázatához, a hol valamennyi hazai faj ismertető és megkülönböztető jegyei között is eligazodik és végül csakhamar rátalál a kezében lévő hal magyar és tudományos neveire.

Ezzel a halat az olvasó „meghatározta”. Kezdők feltétlenül végezzenek azonban „próba”-meghatározásokat olyan hallal, a melyet ismernek, a melynek nevét *egész bizonyosan tudják*. Olyan halakban, a melyeket a legtöbben kétségtelenül jól ismernek és mindenütt helyesen neveznek, nincs hiány: pl. csuka, ponty, harcsa, fogassüllő. Ha egymásután ezzel a négy hallal meghatározást végzünk, e munkaközben a táblázatok bön-gészése éppen nem lesz hiábavaló fáradság, ha végül rá fogunk találni az *ismert* halnevekre. Közben megtanuljuk a táblázatok helyes használatát, azokat a halakat pedig, melyeket amúgy is ismertünk, *ezután jobban fogjuk ismerni!* A pontyot és a süllőt például majdnem mindenki ismeri, de azt már sokkal kevesebben tudják, hogy a pontynak és a süllőnek a hasúszószárnyai helyzetre nézve miben különböznek egymástól? Ha ezeket az *ismert* halakat a táblázatok segítségével meghatározzuk, akkor ilyen különbségeket *akaratlanul is* megtanulunk és soha sem fogjuk elfelejteni. Más példa: halászok, a kik nap-nap után száz meg száz halat látnak, a nálunk már meghonosult, de azelőtt nem ismert, amerikai eredetű *naphalat* a kárász és „valamilyen” más hal keresztezéséből származott *korcsnak* tartják. Ha valaki meghatározó táblák segítségével próbál eligazodni naphallal és kárászszal kezében, annak ilyen hibás nézete nem lehet, mert azonnal rájön a testalak hasonlósága ellenére is azokra az igen nagy különbségekre, melyek a két hal között vannak és megtudja, hogy a naphal még a süllőnek is inkább rokona, — melyhez pedig alakja nem is hasonlít — mint a kárásznak.

Ha tehát néhány jól ismert halat a táblázatok segélyé-

vel próbaképpen meghatároztunk, akkor az ismert halakat *öntudatosan* fogjuk ismerni, olyan különbségeket is észre fogunk venni azokon, a melyeket azelőtt nem is sejtettünk. Látásunk, megfigyelőképességünk fejlődik és így ismeretlen halak meghatározása sem fog már sok nehézséget okozni.

A halnak az a magyar neve, mely a latin (tudományos) név előtt áll, a leghasználatosabb. Megtörténhet azonban, hogy az illető halat az olvasó más néven ismeri, mert vidékenként más és más lehet a hal népies neve. Ezért a függelékben betűsorban közlöm mindazokat a népies neveket, melyek eddig (leginkább Herman Ottó kutatásai nyomán) ismeretesek. Ha a kikeresett név nem egyezik azzal, melyen az illető vidék halásza a kérdéses halat nevezik, akkor a meghatározás valószínűleg (de nem bizonyosan, mert a halászok is tévedhetnek!) helytelen volt, vagyis a meghatározást végző egyén *nem figyelt eléggé a halon látható ismertetőjegyekre* és ezért elítélvett a táblázatok utaló számai és betűi között. Az ilyen tévedések lehetőleg elkerülendők és elkerülhetők. Ezért ismételten figyelmeztetjük az olvasót, hogy az „Általános tudnivalók” gondos átolvasása, de különösen próba-meghatározások nélkül meghatározáshoz ne fogjon, mert az abban közlöttek pontos ismerete s bizonyos gyakorlat nélkülözhetetlen előfeltétele a meghatározások sikerének, továbbá — bár ez magától érthető, újra ismétljük, hogy *hal nélkül halat meghatározni nem lehet* s a táblázatok olvasása halpéldány nélkül unalmas s teljesen czéltalan dolog, a mi csak kedvét veszi az olvasónak.

Csekély fáradsággal elérheti a leírt módon bárki is azt, hogy hazánk összes édesvízi halait megismerje, *ha alkalma van e halakhoz hozzájutni*. Hiszen az összes eddig ismert hazai fajok száma hetvenen alul van! Ám ahhoz, hogy valaki az Országos Halászati Egyesület halrajzi bizottságának munkatársa lehessen, *nem is szük-*

Persze minden eredmény nélkül halászgatakat az embereim. Szidták is még azokat is, a kik nézték őket, hogy keresik a nagy harcsát. De az öreg Boros és fia csak erősítették, hogy de bizony ott a nagy harcsa. Ok is látták már vagy tízszer, legalább is három mázsás. A halászok egy része már kezdett is hinni nekik. Sőt az öreg pesszimista Séra is azt súgta nekem aznap este, hogy van valami a dologban. Rájuk hagytam hát, hogy csinálják, a hogy jónak találják.

Másnap Kunszentmártonra mentem. A hogy a délutáni órákban visszatértem, már az inokai kompnál újságolták, hogy az öreg Séra megfogta a nagy harcsát. Hat halász nem bírta feltenni a szekérre és a hogy megindult a szekér, két ölnyire csúszott utána a hal farka!

Mire hazaértem, a harcsa egész hossza körülbelül egy öl lett és 49 kiló a súlya. Ez ugyan, éppen azokban az években valami nagy csoda nem volt; ilyen harcsát, sőt nagyobbakat is, akárhányat fogtunk. Ez hát a kosárfejű nagy harcsa nem lehetett. Nem is volt! Egy pár nap múlva a nagy harcsát ismét látták, most már a legkifejlettebb libákat is hordta. —

Az öreg Boros és fia tulajdonképp révészek voltak; de csak gyalogjárók részére. Én meg azért adtam engedélyt nekik a halászatra, mert, ha nem adtam volna, akkor is halásztak volna. Így legalább a fogott halból néha be is szolgáltatnak valamit.

Egy vasárnapi napon megjött az öreg Boros a beszolgáltatott halak fogási díjáért. Jó színben volt, piros-

pozsgás, testileg is megszaporodott. A fizetés kiadása után jó erős kasza-csapóhorgokat kért tőlem, mert hogy most már a nagy harcsát ő biztosan megfogja. De erre már az öreg Séra meg nem állta, hanem odaszólt: „Hallja-e kend! Nem csapóhorog kell a nagy harcsának, hanem — csendőrr!”

Két évig hitt rendületlenül Nagyrev népe a nagy harcsában, aztán, hogy elhalt az öreg Boros, eltűnt vele a kosárfejű harcsa is mindörökre. Ketten egymás nélkül nem élhettek meg.

II. A két rajnai halász.

Megindult az offenzíva 1915-ben a németekkel a szerbek ellen. Falunkban az első német csapat hidászokból állott, egy kapitány vezetése alatt; pontonjaikat azonnal a vizeimre bocsátották és másnap már gyakorlatoztak is ott. Így ismerkedtem meg a kapitánnyal; rendes vendégem lett ebédre és vacsorára.

Nagy inyencz volt; a rák és a hal magyar módra elkészítve rém ízlett neki. No meg a rántott hal, a „grillirter Fisch”! Már azért is felségesnek találta, mert magával vihette még a gyakorlatokra is papírosba csomagolva. Húsfélékben ugyancsak bővelkedtek, azért a változatosság kedvéért is, igen szívesen ették a halat. Két napig csak elég volt a halkészletem, de a harmadik napra már elfogyott, ők pedig csak mindenáron halat akartak enni.

Halászaim vízterületem felső részén rekedtek, Omlód községben; sem haza nem jöhettek, sem halászni nem

séges az, hogy hazánk összes halait ismerje. Elég, ha azokat a fajokat ismeri, melyek egy bizonyos helyen, valamely folyóban, patakban, vagy tóban élnek. Már pedig ez igazán nagyon csekély fáradsággal elérhető, mert nincsen olyan víz, a melyben egy bizonyos helyen hazánk minden halfaja található lenne! Például a Dunából, melyből valamennyi vizeink közül a legtöbbféle halat lehet fogni, Budapest környékéről eddig összevissza 47 faj ismeretes, de akad ezek között olyan ritkaság, a mely eddig csak egyetlen-egyszer került hálóba! Az említett helyen pl. rendszeren mindössze 30 körül van a fogható halfajok száma, 30-féle különböző halat szoktak fogni Budapest környékén a dunai halászok.

Önkéntes munkatársainktól nem is azt kérjük mi, hogy nekünk ritkaságokat fedezzenek föl, bár ha véletlen szerencse kedvez, ez sem lehetetlen és nagyon becses tudományos szempontból. Nekünk azonban egészen más a főcélunk. Meg akarjuk ismerni évek szorgalmas munkájával hazánk minden vizének halrajzi és halászati adatait. Nemcsak azt, hogy minden folyóban, patakban, tóban milyen fajok élnek, hanem azt is — és ez a legfontosabb — hogy mely fajokból mekkora példányokat és mennyit fognak, mikor, hol, miképpen? Például, ha egy önkéntes munkatársunk csak olyan vízből szerezhet adatokat, a hol a fajok száma mindössze tíz és ez mind közönséges, de erről a tíz közönséges halfajról minden alább felsorolt kérdésünkre meg tud felelni, akkor nekünk nagyon értékes munkatársunk, mert hozzájárul ahhoz, hogy hazánk halállományának gazdasági értékét valamikor megbízhatóan fölbecsülhessük, hogy az okszerű gazdálkodást hazánk minden alkalmas természetes vizeire kiterjesztve, halászatunkat — e nagy nemzeti vagyónkat — érdeme szerint ápolhassuk, gyarapíthassuk!

* * *

volt szabad; a katonai parancsnokság megtiltotta minden polgári egyénnek a közlekedést, vízen és szárazon egyaránt.

A kapitánynak megmondtam hát, hogy hal addig nem lesz, míg csak a halászok engedélyt nem kapnak a halászatra és a hazajövetelre. Persze hogy segített a dolgon; írt egy hatalmas „paszpartut“ részemre, adott egy kocsit lovakkal és még két katonát is mellém, a kiknek az volt a feladatuk, hogy mindenhová elkísérjenek, minden kellemetlenségtől óvjanak s így baj nélkül eljuthassak a másik faluba embereimhez és onnan megint egy faluval tovább, az ott lévő német gyalogsági parancsnokhoz, az ezredeshez. Az ezredes igen szívélyesen fogadott, a legnagyobb ámulatomra azzal: „Már hallottam szívességéről s azokról a jó magyar halakról, a melyekben önnél része van az embernek.“ El is rendelte, hogy adjanak részemre is, a halászaim részére is szabad közlekedési jegyet, a mi mellett majd a halászatot is szabadon gyakorolhatják, de hozzátette azt is, hogy lehetőleg csak az ellenség útvonalán kívül halászzanak, mert különben jót nem áll semmiért.

Halászaim nagy örömmel azonnal neki is indultak halászni, de az aznapi eredmény bizony csekély volt, alig fogtak 15—16 kg. nagyobb halat. Elrendeltem, hogy másnap hozza egy ember haza a vízen, a konyhánk részére, mert az ezredes és egy pár tiszt két nap múlva vendégeim lesznek halra. Átjön az egész ezred a faluba. Míg odavoltam, otthon az ulászkapitány nyugtalanzkodott, hogy mi lesz, ha ma halat nem ehet

Jelen kis munkámban a legjobb hazai és külföldi ichtthyológiai szakirodalom felhasználásával*) csupán a „halhatározót“ állítottam össze, amely azonban mégis befejezett egész, mert a halfajok részletes leírására és rajzaira a meghatározásokhoz feltétlenül szükség nincsen. Ezeket később, munkám II. részében szándékozom közrebocsátani. Egyelőre különösen az, hogy a halfajok képe nincs meg, nagy hiányosságnak tűnhetik föl, ámde ez talán nem is baj. Tapasztalatból tudom, hogy a kezdő, ha képeket lát, abbahagyja a meghatározótáblák használatát és a képek között keresi a fogott halat. Így pedig nem tanul igazán és az még nagyobb baj, ha a képek tévedésbe ejtik, mintha a meghatározó táblák útvesztőjében reked meg. A képek hiánya ebből a szempontból tehát még előnyös is lehet. Egyébként a következő meghatározótáblákban előforduló halak legtöbbjének leírása és elég jó rajza megtalálható a Halászat első három évfolyamában *Kohaut Rezső: Halaink cz. folytatólagos közleményében.* (Folyt. köv.)

A csalihal a pisztránghorgászatnál.

A pisztránghorgászatnál csalinak használatos apróhalacska: a *botos kölönte*, a *kövi csík* és a *fürge cselle*.

A *botos kölönte* vastag, békaszerűen lapított fejével a kövek alatt a pisztráng társaságában él s a kavics között bujkálva lesi a prédát. A pisztráng kísérője és felvonul magasra a hegyipatakokba. Szereti a tiszta folyású vizet; kedvencz tartózkodási helye a vízimalmok alatti szakasz.

A *botos kölönte* falánk ragadozó hal; különösen kedveli a pisztrángikrát, de leselkedik mindenre, a mit

*) A hazaiak közül *Herman Ottó, Kohaut Rezső, dr. Vutskits György* különféle műveit és értekezéseit, a külföldiek közül pedig leginkább *Antipa, Hofer, Pappenheim* és *Walter* megfelelő munkáit használtam.

vacsorára. A mint hazaérkeztem, azonnal javasolta, hogy van a századjában két ügyes *rajnai* halász, azok elmennek majd halászni. A két hivatásos német halász már az udvaromon is állott. Csakhogy baj volt a szerszám körül. Ők valami „Pöckelnetz“-et kértek tőlem, ilyenről én soha sem hallottam, végül annyit megértettem, hogy valami sűrű szardella-háló legyen. Mint-hogy szardella a vizeimben nincs, szardella-hálót sem adhattam nekik, hanem felmentem velük a hálópaddásra és megmutattam, hogy mim van, válaszszanak. Először a „bokorszákot“ nézték, aztán a „gödörborító hálót“, de egyiknek a kezelését sem értették; a „keczét“ is szemügyre vették, de az sem felelt meg nekik, végül az egyik észrevett egy „pendelhálót“ és azt nagyon jónak találta. Hát persze, a „pendelháló“ és a „varsa“, az a két legelterjedtebb szerszám az egész világon. Csak az volt a bajuk, hogy kicsi volt a „pendelháló“, azért aztán egy nagyobbat vittek magukkal, a mi formára ugyan a pendelhálóhoz hasonlított, de mégsem volt az, hanem „rácsháló“; speciális „magyar“ halászszerszám, erőt és ügyességet kíván. Dehát ez kellett nekik, hiába mondogattam, hogy ezzel ugyan soha nem fognak halat, mivel először nem tudják dobás alkalmával teríteni, másodsor a vizet sem ismerik, hol alkalmas az a rácshálóval való halászatra.

A két *rajnai* azonban makacsul ragaszkodott a rácsháléhoz; a kapitányuk pedig megnyugtatót engemet, hogy a két ember igazán jó halász és értik a mesterségüket. Isten neki, gondoltam; majd meglátjuk, kinek lesz

legyűrni képes. Fogják gilisztával, kis hálóval vagy varrával, de leginkább villával szúrják fel. Kitűnő csali, mert tartós.

A *kövi csík* a szája körül lévő hat bajuszáról és nyújtott, nagy foltokkal márványozott testéről ismerhető fel.

A kisebb patakok tiszta, elevenebb folyású részeit kedveli, a hol a kövek alatt tartózkodik és főképpen rovarokkal és halikrával táplálkozik.

Kis hálókkel fogják, de leginkább kézzel való tapogatás útján, a mikor is a halat rendszerint a kavicscsal együtt emelik ki.

Egyike a legjobb csalinak, mert a bőre szívós.

A *fürge cselle* eleven kis hal, melynek testalkata a pisztrángéra emlékeztet. Jellemző egy a testén a szemtől a farkáig végighúzó arany színben fénylő sáv.

A fürge cselle társaságban él a homokos és kavicsos fenékű patakokban és folyókban.

A pisztráng legelterjedtebb csalihala.

Kis horoggal fogják, a melyre egy darabka gilisztát, kis kenyérgolyót vagy kis legyet tesznek. Horoggal való fogása azonban sok időt vesz igénybe.

Sokkal gyorsabban fogható, ha az úgynevezett varsapalaczkot használjuk. Olyan palaczk az, melynek kúposan benyúló fenekén is lyuk van. A palaczkba kenyérmorzsát szórunk s a szájára ritka szövésű kanevast kötünk, azután a patak medrébe, szájával a víz folyása ellenébe oly helyre fektetjük, a hol a fürge csele található. A víz a palaczk száján befolyik és mozgásba hozza a kenyérmorzsát. Ez csalogatja a fürge cselét s az csakhamar megtalálja a palaczk fenekén levő másik nyíláson át az utat.

Ezt a varsapalaczkot pótolhatjuk különben akármilyen közönséges palaczkkal, melynek fenekén egy kis lyukat verünk, kenyérmorzsát teszünk belé, a nyakára spárgát kötünk és a vízbe eresztjük. Rövid idő múlva megtelik

fürge cselével, a melyek a birkákhoz hasonlóan utána mennek az elsőnek.

Egy másik szapora fogási módja az, hogy egy valamivel nagyobb horog patonyára 3—4 kishorog patonyát kötjük. A nagyobb horogra gilisztát teszünk a többit csupaszon hagyjuk és az egész készséget a vízbe merítjük.

Mihelyest a fürge csellék összegyűlnek a giliszta körül, hirtelen kiránjuk a horgokat; rendszerint belevágódnak 2—3-nak a testébe s azok kikerülnek a vízből.

Használják még a körülbelül $\frac{1}{2}$ méter átmérőjű merítőhálót is, melynek közepében ólomgolyó van. A fenékre bocsátják oly helyen, a hol fürge csellék vannak és néhány perc múlva gyorsan kihúzzák a vízből.

Szűk mederben lepkehálóval is foghatjuk.

A legkényelmesebb eszköz a fürge csele fogására egy sodronykarika, mely hálóval van áthúzva; hasonló a rácsához. A hálót botra akasztva odatesszük a hol a fürge csellék úszkálnak, azután a háló fölé kenyérmorzsát szórunk; a fürge csellék összegyülekeznek a háló felett mire aztán egyszerűen kiemeljük azokat a vízből.

A fürge cselét úgy öljük meg, hogy a fejét erősen megfricskázzuk.

Mint csalinak csak az a hátránya, hogy a húsa nagyon puha s ezért gyakran kell változtatni, a mi időt vesz igénybe. A formalinnal ugyan tartósabbá lehet tenni, de nem igen érdemes bajlódni vele.

A pisztránghorgászathoz mindig a legjobb a frissen fogott apró hal, a melynek előnye az is, hogy a teste hajlékony.

Gyakran megtörténik, hogy a pisztráng a csalihalat üldözi, ismételten utána kap és a továbbmozgás által ingerelve végre is annyira bekapja, hogy a horgon akad s partra vethető.

Ha azonban a pisztráng formalinoldatban konzervált halacska után kapkod a nélkül, hogy bevágásra alkalmas

igaza! Egy-két perc múlva a két rajnai már megindult a víz közepe felé, kezdették is a háló kidobását. A háló persze nem terült szét, hanem egy csomóban esett le a vízbe. Egy cseppet se búsultam azon, hogy valamit fogjanak vele. Legjobban a hálóért aggódtam, attól féltem, hogy rádobják valami a víz fenekén fekvő fatörzsre és összeszaggatják. Magamban szép csendesesen elbúcsúztam becsületesen szerzett jó halászszerszámomtól. De a két rajnai mitsem törődve azzal, hogy harmadik dobásuk sem sikerült, csak ment Omlód felé. Úgy látszott ebéd sem kellett nekik, mert délután három óra is elmúlt már, mégsem láttuk őket hazafelé jönni. Négy órakor végre feltűntek a láthatáron; mikor pedig beállítottak a kikötőhelyre, legnagyobb ámulatomra vagy 15 kiló nagyobb halat adtak elő, a háló pedig egész ép volt, még csak egy szakadás sem volt rajta. A kapitány nagy örömeben, hogy halakat hoztak, minden egyes emberének két cigarettát is adott, még pedig az úgynevezett „Abendlaune“ fajtából. A hozott hal nemcsak vacsorára, hanem még másnapra is elég lett volna. Csak nélkülük csináltuk a számítást. A vacsorára elfogyasztott mennyiségen kívül felmaradt részt oly ügyesen elsikkasztották, hogy csak másnap tudtuk meg, hogy a programmba felveit nyáron sült pontyról egyelőre le kell mondanunk, mert nincs már hal. Persze az őrmester aztán kivallotta, hogy ők is halat vacsoráztak! Hát hiszen ez nem volna nagy baj! Biztosra vártam embereimet haza, azokkal a halakkal, a melyeket a konyhára rendeltem, mikor velük beszéltem. Csakhogy az embereimnek

nyoma veszett. Még másnap délben sem voltak itthon. Egy biciklis katona vállalkozott rá, hogy elviszi majd az általam írt czédulát hozzájuk, Omlódra. Míg az azonban az utat megjárta, jött a parancs, hogy a hidászok azonnal induljanak „Kevepallosra“; a községünkbe pedig bevonul a német gyalogezred Omlódról. A kapitány hát elbúcsúzott tőlem, nem győzte dicsérni a sok jó halat, a mit nálam evett; ígérte is, hogy mihelyt lehetséges lesz, átjön megint hozzám egy kis halra. Szívesen hívtam, csak jöjjön.

Estefelé aztán megérkeztek az új vendégek, az ezredes és néhány tiszt. A vacsorát tálaltuk, de bizony hal, a mit pedig leginkább vártak, az nem volt.

A biciklista aztán meghozta a hírt, hogy a két német találkozott útközben a halászaikkal és mintha én üzenem volna, átvették tőlük a fogott halakat s visszaküldték őket Omlódra, hogy csak halászszernek ott tovább. Így persze kisült, hogy mi módon fogott a két „ügyes“ rajnai halász a rácshálóval annyit halat!

Másnap a kapitány is átjött Kevepallosról és nevetve mesélte el az ezredesnek, hogy a két embere meggyóna neki, milyen ravasz módon kerítették meg a halakat. Az ezredes csak annyit mondott rá: „Die Kerle bilden sich in den Krieg ganz aus.“ (A ficzkók egészen jól ki-nevelődnek a háborúban.)

Az offenzíva bevégezése után a tiszték ismét meglátogattak. Akkor hallottam, hogy az egyik szegény rajnai halász már Szerbiában, a „Morava“ partján, pihen közös sírban 81 bajtársával együtt.

módon megfogta volna, másodszer már nem próbálja meg.

Mindazonáltal a csalihalnak formalinoldatban való konzerválása nagy előnyt nyújt, mert ott is kéznél van, a hol eleven apró halat fogni nem tudunk.

A formalinoldatban való konzerválás technikája nagyon egyszerű.

Körülbelül 40 csepp formalint másfél liter vízzel összekeverünk s azt jól zárható konzervüvegbe öntjük, amelybe az apró halat előzetesen úgy helyeztük el, hogy egy kissé meggörbült. Mielőtt azonban a halacs kákat a konzervüvegbe tennők, tanácsos azokat erős sóoldatban a nyálkától megtisztítani és jól leöblíteni.

A formalinoldatba helyezett halacs kákák *sötét és hűvös* helyen tartandók. Nehány nap múlva zavaros lesz a formalinoldat, mert vörös savós váladék és nyálka választódik el a halacs kákából. A halacs kákat akkor ki kell venni az oldatból, friss vízben kiöblíteni, a kopolyú fedelére gyakorolt nyomással a szájukból a vörös savót kinyomni és újból friss formalinoldatba helyezni. Ezt addig ismételjük, míg csak tiszta nem marad az oldat.

Pikkely nélküli apró halak, mint például a kövicsík, az oldatban tovább maradnak friss kinézésűek.

A formalin használatánál óvatosak legyünk, mert már a 4%-os oldat is erősen mar, a felsőbőrt megtámadja. Azért különösen vigyázni kell, hogy valamiképp az ember szemébe ne freccsenjen. U.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

4. Kérünk pontos utasítást, hogyan kell domolykókat vagy más halakat füstölni? Milyen füstölő kell? Hogy kell a halakat füstölés előtt kezelni? Hol lehetne esetleg a füstölést halmesteriünknek megtanulni?

Gr. R. Hüb. Halt.

Feleletek.

4. A halak füstölése általában ugyanoly módon történik, mint egyéb húsfélék, pl. a disznóhús füstölése. A halakat is be kell a füstölés előtt sózni, a nagyobbakat (lazac) páczolják is.

A kisebb halakat, minők pl. a pisztráng, domolykó stb. a füstölést megelőzőleg egy nappal leöbljük, szép tisztára kiszigereljük s aztán sózzuk. A hal a sóslében áll: minél nagyobb, annál hosszabb ideig; természetesen csak órákról van szó, egyik napról a másikra, estétől reggelig. A sóból kivéve kerül aztán a füstölőbe.

Tüzeléshez sohase használjunk gyantás fenyőfát, mert attól a hal rossz ízt kap. Legjobb a hántott tölgyfa, bükkfa vagy nyírfa, illetőleg a fűsthez azok fűrészpóra, forgácsa. A füstölés tulajdonképp két részből áll; először eleven tűznél megszártjuk, tulajdonképpen megsütjük a halat, aztán lefojtott, füstöt adó tűznél füstöljük.

Ha csak házi szükségletre akarunk füstölni, akkor igen kezdetleges módon, egy hordó segítségével is, a melynek mindkét feneke ki van ütve, csinálhatjuk a dolgot. A hordóba keresztbe pálcákat atkalmazunk, a halak kopolyúin át fonalat húzunk s annál fogva e pálcákra aggatjuk azokat. Most a szabad földön tüzet rakunk s mikor már jól ég, a hordót a halakkal ráállítjuk. A míg a halak száradnak, lassan megsülnek, a hordó teteje nyitva marad; aztán kissé nedves fűrészport vagy forgácsot teszünk a tűzre s a hordót ponyvával, zsákkal betakarjuk, míg a halak megfüstölődnek. Az egész dolog 1—2 óráig tart; ha a hal bőre leválik a húsról, akkor kész. Füstölésre legjobbak a kövér halak.

Ha rendszeresen akarunk halat füstölni, akkor füstölőkemenczéket építünk. Pisztráng-féle halak számára egészen kis berendezések megfelelnek. Felső-ausztriai tógazdaságokban (H. Köttl-sch: Fischzucht) Anstallt, Redl-Zipf, Ob.-Öst.) láttunk évekket ezelőtt ilyeneket.

Persze ritka helyen találhatók, mert hiszen ezeket a halakat legfőképpen amúgy frissiben fogyasztják.

Két kamra van egymás mellé építve, hogy azalatt, míg az egyikben füstölődnek a halak, a másikban lehessen dolgozni. Egy-egy kamra 0.6 m. széles, 1.0 m. mély és 3.5 m. magas; a falak vastagsága, a közfalé is, 0.30 m. Elöl a kamrák teljesen nyitottak 3.0 m. magasságban; ezt a nyílást két egymás fölött álló 1.5—1.5 m. magas vasajtó zárja. Az ajtó azért van két részre osztva, hogy a két rész külön-külön való zárásával vagy nyitásával a kamra fenekén rakott tűz szabályozható legyen. A kamrák fent aztán közös kéménybe futnak ki. Az egész kemence magassága kéményestől 6.0 m. (Rajza látható az „Édesvízi halászat” című kézikönyv II. kiad. 311. lapján. Egy koronáért kapható a Földm. Minisztérium könyvtárából. Budapest, Országház-tér 11.)

A kamrák belső oldalán 1.5 m. magasságban 0.50—0.50 m. távolságban egymás felett három végigfutó vízszintes lécz van kiugró-téglából készítve; ezekre tolják a farácsot, a melyekre a füstölendő halat fektetik.

A hal előkészítése úgy történik, a mint már leírtuk.

A füstölőkamrát mindig tisztán kell tartani. Begyújtás előtt nem szabad benne piszoknak lenni, mert annak füstjétől kellemetlen szagot kap a hal.

A rácsokra fektetett halakat akkor toljuk a léczekre, mikor a kamra fenekén megrakott tűz már jól ég. A halak az eleven tűz felett először megszáradnak, megsülnek. Aztán kezdődik a tulajdonképpen füstölés, a mikor is a tüzet nedvesített fűrészpórral vagy faforgácsal elfojtjuk, hogy csak füstöt adjon. 2—3 óra alatt kész a hal; ha jól sikerült a füstölés, szép barna-arany zománca van.

Ez idő alatt természetesen változtatjuk a rácsok helyzetét s a rácsokon a halat is forgatjuk, hogy *egyenletesen* füstölődjenek. A tüzet az ajtó két felének megfelelő nyitásával vagy zárásával szabályozzuk.

Mindehhez bizony gyakorlat kell. Nálunk, sajnos, nem igen szokásos az ilyenféle füstölés. Esetleg tessék a fent említett felső-ausztriai haltenyésztőhöz kérdést intézni. A háború alatt Belgrádban a katonai igazgatás is rendeztetett be a Dunából fogott halak füstölésére halfüstölőt; ez iránt a belgrádi katonai fő kormányzó-ságnál lehet érdeklődni.

Kérjük egyébként, hogy tisztelt olvasóink közül azok, a kiknek e téren közvetlen tapasztalataik vannak, szíveskedjenek a kérdéshez szintén hozzászólni.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

Eddig kimutatott összeg (l. Halászat 1918. febr. 1.)	5433.10 K
17. Kócsi Imre, Dunaföldvár	100.— "
18. Meller Henrik, Csurgó	100.— "

Összesen: ... 5633.10 K

Budapest, 1918. márc. 1.

Répassy Miklós titkár.

Hálónyagkiutalás. Lapunk előző számában közzétett kimutatáshoz pótlólag jelezzük, hogy még kiutaltatott hálónyag a következőknek:

1. Bajor királyné intéző-ége (Péterfa) 20 kg. 2. Valter István (Kálcsa) 150 kg. 3. Prodanovitz József (Bácsszenttamás) 20 kg. 4. Pócs József (Tiszasarud) 10 kg. 5. Hirschler Hermáné (Tiszaszentmiklós) 20 kg. 6. Gróf Eszterházy Pál tógazdasága (Lesencze-István) 15 kg. 7. Fehér Károly (Nagylóca) — Varga Mihály hálógyáros (Szeged, Aradi-u. 4.) útján; továbbá 8. Kis Imre (Esztergom) 30 kg. 9. Hurka Antal (Kistárkány) — Hirschfeld Ármán hálógyáros (Debreczen) útján.

Hálógyártás: A „Halászat” 4. számában feltüntetett Dölzl János és Társai (Szeged) részére nem 60, hanem 40 kg. hálónyag utaltatott ki.

A Soroksári dunaági halászati társulat f. évi február hó 11-én tartotta Ráczevén rendes évi közgyűlését Praxa János elnöke alatt. A haszonbérék, valamint a haszonbérhátalékok is mind befolytak. A halvédelem érdekében az elnökség a szükséges intézkedéseket megtette. A földművelésügyi minisztérium által állami támogatásként kapott sülloikrákat a társulat kiköltette. A lefolyt évi számadások szerint 14,513'87 K bevétellel szemben 12,591'76 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 620 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 20 fillérben állapították meg.

k.

VEGYESEK.

A nagy Tisza régi rákbőségéről hallottam ismét egy adatot. Ha akkor szolnoki halászyerekeknek czukor, cigaretta kellett, félóra alatt 40—50 rákot fogtak, a mit aztán 1—2 vékony hatosért hamarosan eladtak. Ezek a halászyerekek a 80-as években aztán egy vasárnapi kirándulás alkalmával azt látták, hogy a rákok sereggestől kimásznak a partra. Gondolták, ilyen könnyen még soha sem fogtak rákot, szedték hát a nagyját abban a hitben, hogy egész hétre való csemegét biztosítanak maguknak. Néhány óra múlva azonban már mind megdőglött a rák, a csemegék hát elmaradtak. Itt volt a rákpestis!

St. A.

A kurta baing (*Leucaspius delineatus* Siebold) újabb hazai termőhelyét ismertem meg egészen különös módon, mert a *termőhely* a somogy megyei iharosi tógazdaság, a *lelőhely* pedig a fejérmegyei Velenceze vasúti állomása, illetőleg az állomáson levő teherkocsiban volt egyik halashordó, melyben az iharosi tógazdaságból a Velencezei tóba szánt pontyivadékokat szállították. Mikor tartalmát kiürítették, hogy kosarakban a tóba vigyék, kis ezüstös halacska is volt a pontyivadék között. Alig 6 czm. hosszú, nyúlánk s igen virgoncz volt. Hamarjában fiatal szélhajtó küsznek tartottam, mert pontosabban megvizsgálni nem volt alkalmam, sem időm a helyszínén, de magammal vittem egy kis üvegben. Otthon aztán hamarosan kiderült, hogy nem lehet fiatal küsz, mert oldalvonala fejletlen, már a törzsön megszakad, nem folytatódik tovább és összes úszói üvegszerűen állászók, színtelenek, alsó úszójában pedig sokkal kevesebb sugár van, mint a mennyi a szélhajtó küszre jellemző stb., szóval bizonyossá lett előttem, hogy Velenczén egy iharosi termőhelyű kurta baingot fogtam. Lehet, hogy több is volt a 23 hordóban, melynek tartalma a Velencezei tóba került február 7-én s így valószínűleg van most a Velencezei tóban is kurta baing, mely halfaj eddig nem ismeretes ebből a szép vizüinkből, a mi azonban éppen nem zárja ki azt, hogy eddig is volt benne. E halacska ugyanis csak ritkán nő 9 czm. hosszúra s olyan karcsú, hogy csak véletlenül kerül hálóba s így még ritkábban jut szakember kezébe, halászaink pedig nem ismerik; népies neve sincsen. *Vutskits György dr.* 1903-ban irt értekezésében azonban kimutatta, hogy hazánkban éppen nem ritka.*) Fejérmegyéből is felsorolja a kishantosi tóból, Zalamegyéből pedig pl. a Gyöngyöspatakból ismeri. Előfordulása sehol sem lenne meglepetés.

Dr. U. E.

Németország édesvízi halászatának értékelése. A brandenburgi halászati egyesület múltévi december havi gyűlésén *Schiemenz Pál dr.* előadást tartott a német édesvízi halászat értékeléséről. Becslése szerint csak magában Brandenburgban 8 millió márkára értékelhető a halászat évi *nyershozama*, egész Németországra pedig 125 millió márkára. Ezek a számok nem a valóságos hozamo! jelentik, hanem azt, a mit a vizek minősége s a helyi viszonyok szerint, megfelelő üzem mellett, azokból ki lehetne hozni. A vizekért fizethető bér ennek természetesen csak egy bizonyos hányada; minél nagyobb a vízterület, annál kisebb ez a hányad; 1000 hektáron felül $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ -rész, egészen kis területeknél $\frac{1}{2}$.

Érdekes, hogy *Schiemenz* szerint a német folyóvizek halászata értékesebb, mint a német tavaké; míg ezek nyershozamát hektáronként átlag 45 márkára — tényleges becslései 5—120 márka között mozogtak — értékeli, addig a folyóknál (Elbe, Havel, Odera) 90—300 márkára.

*) A kurta baing természetrajza. Állattani Közlemények. 1903. évf.

Egyesek — véleményünk szerint is jogosan — szóvá tették, hogy miért történik a becslés pénzértékben s miért nem a termelhető évi halhúshozam súlya szerint? Ezzel szemben *Schiemenz* azt hangsúlyozza, hogy miután a becslés *értékre* vonatkozik, annak legjobb kifejezője a pénz. A pénzértékből egyébként könnyű a halmennyiséget kiszámítani, ha az értékesítési egységárakat ismerjük; szerinte a *halárak* nem ingadoznak olyan nagy mértékben, a mint azt gondolnók. Ezt az állítást persze legfeljebb csak a német viszonyokra vonatkozólag fogadhatjuk el. Egyébként ez a becslés is csak annyit ér, a mennyit minden becslés — megbízható s statisztikai adatok nélkül. Mert azzal Németországban sem rendelkeznek és *Schiemenz* is az édesvízi halászat *rendkívül sürgős szükségletének* jelenti ki az édesvízi halászat hozamára vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtését.

A budapesti halpiacz. A húsárak folytonos emelkedésének következménye a nagyobb halfogyasztás, a mit elősegít az is, hogy most már a halak ára jóval a húsárak alatt áll. Annnyira, hogy például az élőponty ára fele annyi, mint a borjúhús ára.

A beállt újabb fagyok gátlólag hatottak a hígvízi halászatra, tenyésztett halakon kívül ismét alig is kerül más hal piacunkra. A tenyésztett halak készlete azonban apadóban van s előreláthatólag azok husvéig mind piacra kerülnek.

A vásárcsarnokok forgalma most kisebb, mint más évek hasonló időszakában. Keresettek a legdrágább inyencz tengeri és édesvízi halfajták, de ezek, bár igen magas árakat fizetnek éretük, többnyire hiányzanak.

A budapesti piacz halárai nagyban:

Kecsege, nagyság szerint	20'—30'—K
Süllő, nagy	18'—22'—"
" közép	16'—20'—"
" apró	14'—16'—"
Ponty élő nagy	10'—11'—"
" " közép	9'—10'—"
" " apró	8'—9'—"
" " jegelt	8'—10'—"
Harcsa vágó	18'—20'—"
" közép	14'—16'—"
Csuka élő	9'—12'—"
" jegelt	8'—10'—"
Czompó	8'—9'—"
Kárász	5'—7'—"

C.

A báró GUTMANN-féle uradalom jószágigazgatósága, Orahovica, Slavonia, grudnjaki 500 holdas mesteres tógazdasága részére önálló halászmestert keres

f. évi április 1-én való belépésre. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével fenti címre küldendők.

Tógazdaságaimban gyorsnövésű pontyivadék, nagyobb tételekben eladó.

Czím: CORGHUS BÉLA, BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 3.

Ajánlok zsigeri tógazdaságomból körülbelül 2 dekás átlagsúlyú gyorsnövésű

pontyivadékokot.

Czím: **Tóth Kálmán, Pécel.**

ELADÓ NÉHÁNY MÉTERMÁZSA GYORSFEJLŐDÉSŰ PONTYIVADÉK.

Czím: MELLER HENRIK, CSURGÓ, Somogy m.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaiban.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. február 4—9. között.			1918. február 11—16. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1000—1050	1200—1500	} 1000—1200	1000—1100	1200—1500	} 1000—1200
" kicsiny	850—900	1000—1200		900—900	1000—1200	
Harcsa, nagy	1800—2000	2000—2000	} 1800—2000	1800—2000	2000—2000	} 2400—2400
" kicsiny	—	1600—1800		—	1600—1800	
Csuka, nagy	—	1400—1600	} —	—	1400—1600	} 1000—1200
" kicsiny	—	1200—1400		—	1200—1400	
Fogassüllő, dunai	—	—	} —	—	—	} —
Kárász	—	600—900		600—800	600—800	
Czompó	900—900	800—1200	} 800—800	900—900	800—1200	} 800—1000
Márna	—	1100—1300		—	1100—1200	
Keszeg	—	700—700	} —	—	600—700	} —
Pisztráng	—	3000—3000		—	3000—3000	
Kecsege, nagy	—	—	} —	—	—	} —
" kicsiny	—	—		—	—	
Apró kevert hal	—	—	700—700	—	—	400—800
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	800—900	900—1200	} 700—900	800—900	900—1200	} 700—900
" kicsiny	650—750	700—900		650—750	700—900	
Harcsa, nagy	1400—1800	2000—2700	} 1600—2000	1400—1800	2000—2700	} 1000—2000
" kicsiny	—	1500—1600		—	1500—1600	
Csuka, nagy	900—1200	900—1400	} 700—800	900—1200	900—1200	} 700—1000
" kicsiny	600—800	700—1000		600—800	700—900	
Fogassüllő, dunai	1600—2000	1800—2400	} —	1600—2000	1500—2400	} —
" balatoni nagy	—	2200—2800		—	2200—2800	
" " kicsiny	—	—	} —	—	—	} —
Keszeg, balatoni	—	—		—	—	
Garda, balatoni	—	—	} 500—600	—	—	} 400—700
Kárász	—	300—800		—	300—800	
Czompó	600—700	500—1000	} —	—	500—900	} —
Márna	—	800—1200		—	800—1200	
Keszeg	—	500—900	300—400	—	500—900	340—400
Pisztráng	—	—	} —	—	—	} —
Lazac, rajnai	—	—		—	—	
Kecsege, nagy	2000—2400	3000—3000	} —	2000—2200	3000—3000	} —
" kicsiny	—	2400—2400		—	2000—2400	
Sőreg	—	—	} —	—	—	} —
Viza	—	—		—	—	
Apró, kevert hal	—	300—400	300—500	—	240—500	300—600
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaul pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.